

Sygn. akt SNO 42/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosława Wysocka

SSN Iwona Koper

Protokolant Katarzyna Wojnicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lutego 2014 r.,

sprawy

sędziego Sądu Rejonowego [...]

w związku z odwołaniem, wniesionym przez Krajową Radę Sądownictwa

od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...]

z dnia 4 października 2013 r.,

**utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, a kosztami sądowymi
postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Rejonowego została obwiniona o to, że:

„I. w okresie od listopada 2012 roku do lipca 2013 roku dopuściła się oczywistej i
rażącej obrazy prawa, tj. art. 329 kodeksu postępowania cywilnego, w ten
sposób, że pomimo złożenia przez strony wniosków o sporządzenie uzasadnień

orzeczeń w niżej wskazanych sprawach nie sporządziła ich w ustawowym terminie, lecz z jego nieusprawiedliwionym uchybieniem i tak w sprawie o sygn.:

- I C .../09 – akta doręczono sędziemu w dniu 29. 11. 2012 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 10. 07. 2013 r., tj. po upływie 208 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 6. 12. 2012 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 6. 03. 2013 r., tj. po upływie 75 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 21. 12. 2012 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 11. 06. 2013 r., tj. po upływie 157 dni od terminu,
- I C .../11 – akta doręczono sędziemu w dniu 27. 12. 2012 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 25. 03. 2013 r., tj. po upływie 73 dni od terminu,
- I C .../11 – akta doręczono sędziemu w dniu 27. 12. 2012 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 27. 06. 2013 r., tj. po upływie 167 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 2. 01. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 15. 03. 2013 r., tj. po upływie 57 dni od terminu,
- I C .../11 – akta doręczono sędziemu w dniu 24. 01. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 7. 06. 2013 r., tj. po upływie 119 dni od terminu,
- I C .../11 – akta doręczono sędziemu w dniu 25. 01. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 12. 04. 2013 r., tj. po upływie 62 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 29. 01. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 7. 06. 2013 r., tj. po upływie 114 dni od terminu,
- I C .../11 – akta doręczono sędziemu w dniu 31. 01. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 22. 04. 2013 r., tj. po upływie 66 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 4. 02. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 19. 04. 2013 r., tj. po upływie 59 dni od terminu,
- I C .../11 – akta doręczono sędziemu w dniu 7. 02. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 30. 04. 2013 r., tj. po upływie 67 dni od terminu,

- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 7. 02. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 9. 04. 2013 r., tj. po upływie 46 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu 11. 02. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 10. 06. 2013 r., tj. po upływie 104 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 12. 02. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 17. 05. 2013 r., tj. po upływie 79 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 27. 02. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 19. 03. 2013 r., tj. po upływie 36 dni od terminu,
- I C .../10 – akta doręczono sędziemu w dniu 12. 02. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 6. 05. 2013 r., tj. po upływie 68 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 1. 03. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem z w dniu 12. 04. 2013 r., tj. po upływie 27 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 1. 03. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 7. 06. 2013 r., tj. po upływie 83 dni od terminu,
- I C .../12 – akta doręczono sędziemu w dniu 11. 03. 2013 r., zwrot akt z uzasadnieniem w dniu 14. 05. 2013 r., tj. po upływie 49 dni od terminu,

czym uchybiła również swoim obowiązkom służbowym,

tj. o czyn z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. 2013, poz. 427),

- II. w okresie od maja 2010 roku do stycznia 2013 roku uchybiła swoim obowiązkom służbowym w ten sposób, że lekceważąc prawo stron do rozstrzygnięcia ich spraw w rozsądnym terminie, bez zbędnej zwłoki, będąc sędzią referentem w sprawie o sygn. I C .../10 uchybiła sprawności tego postępowania, prowadząc do jego przewlekłości, poprzez opieszale wydawanie przez ten okres zarządzeń umożliwiających wydanie postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłych, a następnie zwlekanie z wydaniem kolejnych postanowień w przedmiocie dopuszczenia dowodów z opinii biegłych, co zostało stwierdzone

prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 17 stycznia 2013 roku w sprawie II Cs .../12 na skutek skargi złożonej na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki,

tj. o czyn z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. 2013, poz. 427)".

Wyrokiem z dnia 4 października 2013 r., Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny w [...] uznał obwinioną za winną popełnienia przewinień dyscyplinarnych, opisanych w pkt I i II części wstępnej, kwalifikowanych z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) i za każde z nich, na podstawie przywołanego wyżej przepisu oraz art. 109 § 1 pkt 2 u.s.p., wymierzył jej karę dyscyplinarną nagany, a kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążył Skarb Państwa.

Orzeczenie to zostało zaskarżone na niekorzyść obwinionej w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze przez Krajową Radę Sądownictwa.

Skarżąca, powołując się na przepisy art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, zarzuciła wyrokowi „rażącą niewspółmierność wymierzonej obwinionej kary dyscyplinarnej nagany, za każde z 2 przypisanych przewinień dyscyplinarnych, nieodzwierciedlającej stopnia społecznej szkodliwości i nie spełniającej w związku z tym celów, jakie ma osiągnąć”. W konkluzji Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o zmianę wyroku przez orzeczenie wobec obwinionej za każdy z przypisanych czynów kar dyscyplinarnych przeniesienia na inne miejsce służbowe, określonych w art. 109 § 1 pkt 4 u.s.p.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarówno w orzecznictwie, jak i w literaturze prawniczej przyjmuje się powszechnie, że rażąca niewspółmierność kary zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy

wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w wyniku zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary. Nie chodzi tu przy tym o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby rażąco niewspółmierną, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować.

Przy powyższym rozumieniu rażącej niewspółmierności kary stwierdzić trzeba, że obie kary wymierzone obwinionej ocenić należy jako bez wątpienia łagodne, lecz łagodność ta nie może być postrzegana w kategoriach rażącej niewspółmierności.

Istota zarzutu odwoławczego sprowadza się do twierdzenia, że wymierzone obwinionej kary nagany nie odzwierciedlają stopnia społecznej szkodliwości przypisanych jej deliktów dyscyplinarnych, co w konsekwencji powoduje, iż kary te nie spełniają celów, jakie mają osiągnąć. Motywacyjna część odwołania dotknięta została znaczącą niekonsekwencją. Z jednej strony bowiem skarżąca wywodzi, że Sąd pierwszej instancji w niedostatecznym stopniu uwzględnił takie okoliczności jak znaczna liczba spraw, w których doszło do przekroczenia ustawowego terminu do sporządzenia uzasadnienia i znaczne przekroczenie tych terminów, co koresponduje z podniesionym zarzutem w kontekście stopnia społecznej szkodliwości przewinień dyscyplinarnych, z drugiej zaś zauważa, iż przy wymiarze kary przeceniono takie okoliczności łagodzące, jak postawa obwinionej i żal z powodu zaistniałych uchybień, złożenie w sprawie szczegółowych wyjaśnień, utrzymywanie stabilnego orzecznictwa, poprawa terminowości sporządzania uzasadnień, pozytywna opinia o jej pracy, a nie doceniono faktu wcześniejszego wymierzenia kary nagany za podobne przewinienia – co w żadnym związku z kwestią stopnia szkodliwości czynów nie pozostaje.

Należy zgodzić się ze skarżącym, że permanentne i rażące naruszanie terminów sporządzania uzasadnień orzeczeń, prowadzące w szczególności do przewlekłości postępowania, narusza zarówno standardy konstytucyjne, jak i prawnomiędzynarodowe, w konsekwencji godzi nie tylko w interesy stron, ale także

w wizerunek wymiaru sprawiedliwości. Rzecz jednak w tym, że okoliczności te oraz liczba spraw i długość okresów opóźnień w sporządzeniu uzasadnień orzeczeń zostały przez Sąd pierwszej instancji dostrzeżone (strony 8 – 10 uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia) i należycie ocenione na tle całokształtu okoliczności sprawy, choćby z kontekście pomijanej przez skarżącą okoliczności, iż do przewinień dyscyplinarnych doszło w okresie znacznego wzrostu ilości obowiązków służbowych obwinionej. Stopień społecznej szkodliwości czynu jest istotną ale nie jedyną dyrektywą wymiaru kary. Kara wymierzona obwinionej przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny jest wypadkową wszystkich ważkich, w realiach rozważanej sprawy, dyrektyw wymiaru kary. Trafnie, jako okoliczności obciążające, potraktowano opisane wyżej przesłanki rzutujące na ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynów oraz wcześniejsze wymierzenie obwinionej kary nagany za podobne przewinienia dyscyplinarne. Gdyby rozstrzygnięcie o karze oparte było wyłącznie na tych elementach zarzut podniesiony w środku odwoławczym byłby oczywiście zasadny. Sąd pierwszej instancji dostrzegł jednak również szereg okoliczności łagodzących. Poza przywołanymi już wcześniej przypomnieć należy także, że obwiniona systematycznie likwidowała zaległości i na dzień skierowania wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej nie miała już przeterminowanych uzasadnień i na bieżąco wykonywała obowiązki służbowe. Mimo tych okoliczności ponowne wymierzenie obwinionej za podobne przewinienia takiej samej kary, tj. kary nagany, może nasuwać wątpliwości co do racjonalności rozstrzygnięcia ocenianego z punktu widzenia prewencyjnej roli kary. Wątpliwość tę usuwa argument związany z sytuacją rodzinną obwinionej. Jak ustalono, obwiniona sędzia Sądu Rejonowego jest jedyną opiekunką swojej matki cierpiącej na chorobę [...] w ostrym stadium. Wymierzenie obwinionej żądanej przez skarżącą kary przeniesienia na inne miejsce służbowe byłoby w świetle powyższej okoliczności rozstrzygnięciem surowym ponad miarę, wręcz niehumanitarnym. Uwaga ta nie może być wszakże odczytana jako wyraz lekceważenia szkodliwości czynów obwinionej oraz zapowiedź pobłażliwości dla ewentualnych przyszłych przewinień. Należy stanowczo podkreślić, że ponowne dopuszczenie się przez obwinioną zachowań stanowiących przedmiot dotychczasowych postępowań dyscyplinarnych

powinno pociągać za sobą refleksję nie na płaszczyźnie miejsca wykonywania obowiązków służbowych, ale przydatności obwinionej do ich rzetelnej realizacji.

Kierując się powyższym orzeczono, jak w części dyspozytywnej wyroku.